

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

12.09 2022-cı il tarixli 7-331 №-li

emri ilə təsdiq edilmişdir.

**“Avtomobil üzrə dəmirçi”
ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)**

Bakı – 2022

“Avtomobil üzrə dəmirçi” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

- 1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):** 030624
- 2. Məşğulluq təsnifatında kodu:** 7231
- 3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi:** 3
- 4. Peşə təhsili pilləsi:** İlk peşə təhsili
- 5. İxtisasın qrupu:** Avtomobillərin təmiri- sürücülük
- 6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr:** Nəqliyyat vasitələri, xidmət
- 7. Qəbul şərtləri:** Ən azı orta təhsil
- 8. Tədris müddəti:** Ümumi orta təhsil bazasından: 1 il
- 9. Attestasiya:** Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilənlərin attestasiyasının aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

Peşənin təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri

Avtomobil təmiri üzrə dəmirçi, müvafiq təhlükəsizlik texnikası və əməyin mühafizəsinə dair təlimatlara uyğun olaraq müxtəlif əl və müasir mexaniki alətlərdən istifadə etməklə hər cür avtomobillərin əzilmiş, deşilmiş, deformasiya olmuş, çürümüş hissələrini müəyyən edir və təmirini həyata keçirir. Lazım gələrsə, onları kəsici alətlər vasitəsilə kəsir, qaynaq edir, yenisi ilə əvəz edir. Təmir üçün növbəti mərhələyə, yeni rəngləməyə göndərir.

Mütəxəssis təhlükəsizlik qaydalarına uyğun lazımı alət və avadanlıqlardan düzgün istifadə etməyi, avtomobil kuzovlarının zədələnmiş və deformasiyaya uğramış hissələrini müəyyən etməyi və bərpa texnologiyasına uyğun müasir vasitələrdən istifadə edərək təmir etməyi bacarır.

Məşğulluq imkanları:

Təhsilini başa vurduqdan sonra məzun avtomobil nəqliyyatı müəssisələrində çalışaraq müxtəlif növ nəqliyyat vasitələrinə təmir xidməti göstərə bilər. Təlim və təcrübə keçməklə bu peşə ilə əlaqədar qrup rəhbəri, ümumi nəzarətçi kimi rəhbər vəzifələrə yüksəlmək imkanları vardır.

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none"> • Avtomobillərin, qoşquların, motosikletlərin, motorrollerlərin, motonartın, aerokizəklərin, traktor bazasında quraşdırılmış mexanizmlərin və yol maşınlarının quruluşu; • Mexaniki komponentlər və maşınlar, xüsusən elektrik enerjisi ilə çalışan maşınların ümumi, texniki xüsusiyyətləri və iş prinsipləri; • Elektron komponentlərin funksiyaları; • Yanğından mühafizə qayda və normaları; • Riyaziyyat sahəsində sadə biliklər; • Müəssisənin təhlükəsizlik qaydaları; • SƏTƏM (Sağlamlıq, Əməyin Mühafizəsi və Ətraf Mühitin mühafizəsi) normaları. • Mexaniki-texniki 	<ul style="list-style-type: none"> • Müştərilərlə iş qurmaq; • Enerjiyə qənaət etmək; • Təhlükəsizlik qaydalarına riayət etmək; • Vaxtı idarə etmək; • İşdən əvvəl müvafiq təlimatlardan istifadə etmək və ya təlimat almaq; • Tələb olunan işə uyğun, elektrik avadanlıqlarını müəyyən etmək; • Tələb olunan işə uyğun elektrik və əl alətlərini təyin etmək; • Mexaniki və elektrik alətlərin və vasitələrin təlimatına əsasən təhlükəsizlik tədbirlərinin ardıcılığını müəyyən etmək; • Geyimlər, vasitə, avadanlıq və sistemlərin texniki tələblərə uyğunluğunu yoxlamaq; • Avtomobilin zədə almış, deformasiyaya uğramış hissəsi üzrə təmir 	<ul style="list-style-type: none"> • Dəqiqlik, düzgünlük və operativlik nümayiş etdirmək və təfərrüata diqqət yetirmək; • Yüksək səviyyədə fərdi intizam nümayiş etdirməklə çalışmaq; • Yeni texnologiyalara maraq göstərmək; • Kompüter sistemində peşəkar işləyərək işin keyfiyyətini artırmaq.

<p>avadanlıq o cümlədən onların istifadəsi və saxlanması prinsipləri;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kəsici, deşici, qaynaqedicı alətlərdən istifadə qaydaları.	<p>işinin ardıcılığını planlaşdırmaq;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Təmir olunacaq avtomobil və hissələri müəyyən etmək; • İstifadə olunan kəsici, qaynaq edici, qaldırıcı və s. bu kimi avadanlıq, alət və aparat vasitələrini yoxlamaq; • Avtomobil kuzovunun zədələnmiş hissələrini tədqiq etmək; • Əzilmiş, deformasiya uğramış hissələri bərpa etmək; • Çürümüş, deşilmiş hissələri bərpa etmək və ya kəsib yenisi ilə qaynaq etmək; • Avtomobilin zədələnmiş və ya yenilənməyə ehtiyacı olan şüşə, güzgü çərçivələrini yeniləmək; • Qaynaq işini heyata keçirmək; • Yanğınla mübarizə və yanğından mühafizə qaydalarını tətbiq etmək; • Səmərəli ünsiyyət qurmaq.	
--	---	--

Peşə üçün spesifik tələblər:

Fiziki cəhətdən sağlam olmaq, operativ və düzgün qərar qəbul etmək, işin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm də qapalı mühitdə, dəyişkən iş saatları və gərgin iş zamanı uzadılmış qrafiklə işləmək tələb olunur.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər:

“Avtomobil üzrə dəmirçi” ixtisası üzrə tədris aparacaq mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı (azı 3 il istehsalat və ya pedaqoji təcrübəsi) olmalı, tədris etdiyi fənlər (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik, əməkdaşlıq, tədqiqatçılıq, özünü təhsil və idarəçilik bacarığı, öz fəaliyyətini təqdim etmək və qabaqcıl pedaqoji təcrübələrdən bəhrələnmək bacarığı; ədalətlik, məsuliyyətlik və cavabdehlik, xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji texnologiyalardan istifadə etmək, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılmalıdır.

Peşə-ixtisas fənn müəllimlərinin və istehsalat təlimi ustalarının peşələrinə uyğun ən geci 2 ildən bir Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi müəssisə və təşkilatlarda yeni texnika və texnologiyalar üzrə istehsalat təcrübəsi keçməlidirlər.

İxtisasın tədris planı - modulların siyahısı

İxtisasın adı: Avtomobil üzrə dəmirçi									
Təhsil müddəti: 1 il (ümumi orta təhsil)									
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı						
			Həftələr						
			5	10	10	3	9	1	Məsləhət
4	5	6	7	8	9				
	2	3							
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1	1				
2	Çağırışa qədərki hazırlıq	25	1	1	1				
3	Ana dilində ünsiyyət	40	4	2					
4	Xarici dildə ünsiyyət	40	4	2					
5	İKT-dən istifadə	40	2	3					
6	Peşə etikası	40	2	3					
7	Sahibkarlıq	40	4	2					
8	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	40			4				
	Baza modulları üzrə cəm:	290	18	14	6				
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	350	10	11	19				
6	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	50	2	4					
7	Avtomobilin ümumi quruluşu	40	2	3					
8	Avtomobil konstruksiyasında sökmə – yığma işləri	70	6	4					5
9	Avtomobilin kuzasının bərpa edilməsi	70			7				5
10	Avtomobil təmirində qaynaq işlərinin yerinə yetirilməsi	60			6				5
11	Avtomobilin ilkin müayinəsi	60			6				5
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	400	8	12	12	40			
	İstehsalat təcrübəsi	360					4	0	
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər	1400	36	37	37	40	4		

yükü						0	
Məsləhət saatları	20						20
YEKUN	1420						

Qısamüddətli kurs üçün tədris planı

Təhsil müddəti: 3 ay					
İxtisas: Avtomobil üzrə dəmirçi					
№	Modullar/Fənlər	Saatların miqdarı	Kurs üzrə həftəlik saatların miqdarı		
			Həftələr		
			5	5	3
1	Peşə etikas	10	1	1	
2	Sahibkarlıq	20	2	2	
	1-ci bölmə üzrə cəmi	30	3	3	
	İxtisas kursu (nəzəri)	190	19	19	
3	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	10	1	1	
4	Avtomobil konstruksiyasında sökmə-yığma işləri	40	4	4	
5	Avtomobilin ilkin müayinəsi	35	3	4	
6	Avtomobilin ümumi quruluşu	30	3	3	
7	Avtomobil kuzovunun bərpa edilməsi	40	4	4	
8	Avtomobil təmirində qaynaq işlərinin yerinə yetirilməsi	35	4	3	

İstehsalat təlimi	160	16	16	
Laboratoriya saatları	20	2	2	
İstehsalat təcrübəsi	120			40
2-ci bölmə üzrə cəmi	490	37	37	40
Məsləhət saatları	10			
Yekun: Tələbələrin məcburi maksimum dərs yükü	530	40	40	40

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi, düşünməyi, problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi, karyera məqsədlərini müəyyən etməyi və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
5. İnamlı ünsiyyət qurur.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.
2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür.
4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 2
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə gündəlik ünsiyyət zamanı lazım olan sözlərdən sərbəst şəkildə istifadə etməyi biləcək, özünü aydın ifadə etməyi, və eləcə də müxtəlif sahələrə uyğun terminologiyalar tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gündəlik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir;
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir;
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir;
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir;
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir;
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur;
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir;
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir;
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 3
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkarcasına əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, İT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.
Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.
Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.

3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.

Təlim nəticəsi 4: İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq cihazları qoruyur.

2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.

3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur.

4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.

Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir.

2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.

3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.

4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 4
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımı resursları müəyyənləşdirib toplamağı və ideyaları həyata keçirilməsi yollarını göstərməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. Investisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Büdcəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyaları necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir

Modulun adı: Fiziki tərbiyə
Modulun kodu: 5
Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə

sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki inkişaf və sağlam fiziki həyat haqqında zəruri məlumatı biləcək və dövlət standartında müvafiq təlimlərlə nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Hərəkəti vərdiş və bacarıqları formalaşdıran müxtəlif statik və dinamik hərəkətləri sadəüsullarla icra edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişaf etdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin hormonik inkişafını təsvir edir.
4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri izah edir.
Təlim nəticəsi 2: Fiziki tərbiyə prosesində intizam və rejim qaydalarına əməl edir, birgə fəaliyyət bacarıqları nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Aktiv hərəkətlərlə bağlı bacarıq və vərdişlərini nümayiş etdirir.
2. Aktiv hərəkətlərin icrasında əlverişli üsullarından istifadə edir.
3. Aktiv hərəkətlərinə nəzarət edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: İdman oyunlarını, o cümlədən milli idman oyunlarını və onların növlərini təqdim edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün aktiv hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.
3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli metodlar tətbiq edir.
4. Aktiv hərəkətlərə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları
Modulun kodu: 6

<p>Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə əməyin, ətraf mühitin mühafizə olunma qaydalarını, istehsalat sanitariyası, əmək gigiyenası qaydalarını biləcək və mümkün təhlükələrin qarşısını almağı bacaracaqdır.</p>
<p>Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Əməyin təhlükəsizliyi və əmək fəaliyyəti ilə bağlı ümumi faktorları və təlimatları şərh edir.</p>
<p>2. Əməyin mühafizəsi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.</p>
<p>3. İş yerlərində əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik qaydalarına riayət edir.</p>
<p>4. İstehsal sahələri və istehsal meydançaları ilə bağlı təhlükəsizlik tələblərini sadalayır.</p>
<p>Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqləri sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Elektriklə işləyən alətlərdən istifadə zamanı əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır.</p>
<p>2. Elektrik maşınları quraşdırılmış otaqlarda ilkin mühafizə vasitələri – yanğın söndürən və quru qum olan yeşikdən istifadə qaydalarını təsvir edir.</p>
<p>3. Yanğın təhlükəsinin qarşısını ala biləcək tədbirləri və yanğının yayılmasına qarşı mübarizədə yanğın söndürmə vasitələrini seçir.</p>
<p>4. Nərdivan, meydança və pilləkənlərin tətbiqi zamanı təhlükəsizlik tələblərini əlaqələndirir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. İstehsalat zədələnmələrinin növlərini və səbəblərini izah edir.</p>
<p>2. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin əsas səbəblərini təsvir edir.</p>
<p>3. İstehsalatda zədələnmə səbəblərinin qarşısını almaq üçün müəyyən tədbirlər görür.</p>
<p>4. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta olunanlar və onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə kateqoriya və risk qruplarını seçir.</p>

Təlim nəticəsi 4: Əmək gigiyenası haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əmək gigiyenası haqqında ümumi bilgileri və inkişafının əsas mərhələlərini izah edir.
2. Zərərli və təhlükəli amillərin təsnifatını təsvir edir.
3. Əməyin gigiyenası, əmək prosesini və istehsalat şəraitini, onların orqanizmlə qarşılıqlı təsirini müəyyən edir.
4. Əmək prosesinin xüsusiyyətlərindən və rejimindən asılı olan zərərləri kateqoriyalara (qruplara) bölür.
Təlim nəticəsi 5: İstehsalat səs-küylərinin və titrəyişlərin insan orqanizminə təsirini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat səs-küylərinin təsnifatını şərh edir.
2. İşçilərin orqanizminə səs-küylərin təsirini izah edir.
3. Səs-küylərin insan orqanizminə xoşagəlməz təsirinin profilaktikasını təsvir edir.
4. Müxtəlif güclü və tezlikli səslərin nizamsız (xaotik) birləşməsindən səs-küy (gurultu) yaranmasını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 6: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji qanunları təsvir edir.
2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımçı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanğın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırdıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: Avtomobil konstruksiyasında sökmə-yığma işləri
Modulun kodu: 7
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə metal və qeyri metal ərintilərin xassələrini, maşınqayırma çertyoju və avtomobil kuza və kabinələri barədə əsas

<p>anlayışları və texniki xidmət qaydalarını biləcək və avtomobil konstruksiyasında müəyyən bərkidilmə, sökmə-yığma əməliyyatlarını həyata keçirməyi bacaracaqdır.</p>
<p>Təlim nəticəsi 1: Metal və qeyri-metal ərintilərinin xassələrini bilir və avtomobil kuzasında tətbiq etməyi bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Metal və ərintilərin quruluşunu şərh edir.</p>
<p>2. Çuqun və poladın maşınqayırmada tətbiq sahələrini sadalayır.</p>
<p>3. Mis və alüminium ərintilərini ayırd edir.</p>
<p>4. Maqnezium və ərintilərindən kuzanın bərpasında istifadə edir.</p>
<p>5. Metalların termiki emal qaydalarını yerinə yetirir.</p>
<p>6. Kuzada plastik kütlələr və onların əsas komponentlərini bərpa edir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 2: Maşınqayırma çertyoju haqqında əsas anlayışları bilir və ondan istifadə etməyi bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Çertyojların formatlarını, əsas yazı və çertyojların miqyaslarını, xətlərin növlərini sadalayır.</p>
<p>2. Məmulat və konstruktor sənədlərinin növlərini, mahiyyətini, çertyojda şərtlilikləri və sadələşmələri təsvir edir.</p>
<p>3. Detalların eskizinin ardıcılığını tərtib edir.</p>
<p>4. Yığım və işçi çertyojları hazırlayır.</p>
<p>5. Hissələrin sökülüb və sökülməyən birləşmələrinin çertyojundan istifadə edir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 3: Avtomobillərin kuza və kabinalarına dair əsas anlayışları bilir və müəyyən bərkidilmə əməliyyatlarını həyata keçirməyi bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Yük avtomobillərinin kuza və kabinasının təsnifatını, vəzifəsini, tiplərini və quruluşunu izah edir.</p>
<p>2. Minik avtomobillərinin kuzasının təsnifatını, vəzifəsini, tiplərini və quruluşunu təsvir edir.</p>
<p>3. Avtobus kuzalarının təsnifatını, vəzifəsini və quruluşunu ayırd edir.</p>
<p>4. Yedəkçi avtomobillərin növlərini sadalayır.</p>
<p>5. Avtomobilin bucurqad avadanlıqlarının quruluşu və iş qaydasını izah edir.</p>

6. Avtomobilin kuzasına aid olan hissələrin bərkidilməsini yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 4: Avtomobillərin istismarı zamanı texniki vəziyyətindəki dəyişiklikləri, uzun ömürlülüyünə təsir edən amilləri, texniki xidmət qaydalarını bilir və müasir texnoloji avadanlıqlardan istifadə edərək avtomobil konstruksiyasında sökmə-yığma işləri aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobilin istismar prosesində texniki vəziyyətinin dəyişilməsini izah edir;
2. Avtomobilin uzun ömürlülüyünə təsir edən amilləri müəyyən edir;
3. Avtonəqliyyat müəssisələrində təşkil olunan texniki xidmət qaydalarını tətbiq edir;
4. Qaldırıcı vasitələrdən istifadə edir;
5. Sökmə-yığma avadanlıqlarından istifadə edir;
6. Avtomobilin aqreqlərə, qovşaqlara, hissələrə sökülməsi və yığılmasını həyata keçirir

Modulun adı: Avtomobilin ilkin müayinəsi
Modulun kodu: 8
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə iş zamanı istifadə ediləcək xüsusi geyimlər, əlavə vasitələr, alət və avadanlıqlar barədə təhlükəsizlik qaydalarını bilir, tədqiq-təmir zamanı fəvqalədə hallara səbəb ola biləcək hadisələrin qarşısını almağı, avtomobilin deformasiya olmuş, zədələnmiş hissələrini, onların komponentlərini müəyyənləşdirməyi, mövcud sistemləri işlətməyi, struktur zədələrini aradan qaldırmaq üçün əlavə vasitələrdən istifadə edərək müayinə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İş yerində, təhlükəsizlik texnikası ilə bağlı tədbirləri bilir və qaydalara uyğun olaraq xüsusi geyimlərdən, əlavə vasitələrdən və işlə bağlı alətlərdən istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İş yerində görülməli təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır;
2. Xüsusi geyimlərdən və fərdi mühafizə vasitələrindən istifadənin vacib olduğunu izah edir;
3. Tələb olunan işə uyğun mexaniki və elektrik avadanlıqlarını müəyyən edir;
4. Görülməli işdə istifadə olunacaq alət və avadanlıqların istismara yararlığını yoxlayır;

Təlim nəticəsi 2: Avtomobil kuzovlarının müxtəlif növ zədələnmələrinin təsnifatını bilir, deformasiyaya və çəpliyyə uğramış hissələri təyin etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobillərin kuzov konstruksiyalarında statik və dinamik qüvvələrin köçürülmə paylarını aşkar edir;
2. Avtomobilin istismar zədələrini müəyyənləşdirir;
3. Kuzovların qəza tipli zədələrini aşkar edir;
4. Deformasiyaya uğramış hissələri ayırd edir;
5. Kuzovların çəplik növlərini aşkar edir;
6. Korroziyaya uğramış hissələri müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 3: Kuzovların həndəsi vəziyyətinə nəzarət edən mövcud sistemləri işlətməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mövcud həndəsi nəzarət sistemlərinin əhəmiyyətini və növlərini sadalayır;
2. Şablon və simmetrik tipli həndəsi nəzarət sistemlərindən istifadə edir;
3. Universal ölçmə sistemlərini tətbiq edir;
4. Elektron cihazlarla ölçmə sistemlərini idarə edir.

Modulun adı: Avtomobilin ümumi quruluşu
Modulun kodu: 9
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə daxili yanma mühərriklərinin mexanizm və sistemlərinin, transmissiyanın, sükan idarəsinin və tormoz sisteminin, hərəkət hissəsinin, elektrik avadanlığı və əlavə avadanlıqların, kuza və kabinanın vəzifələrini, iş qaydalarını biləcək və müəyyən əməliyyatları yerinə yetirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Daxili yanma mühərriklərinin ümumi quruluşunu bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mühərrikə dair əsas anlayışları və terminləri sadalayır.
2. Müxtəlif növ yanacaqlarla işləyən mühərriklərin iş qaydasını izah edir.
3. Çarxqolu-sürgüqolu və qazpaylama mexanizmlərinin təsnifatını, quruluşunu və işini təsvir edir.

4. Soyutma və yağlama sistemlərinin quruluşunu və iş prinsipini şərh edir.
5. Mühərrikin qidalandırma sisteminin təsnifatını, quruluşunu və iş prinsipini təsvir edir.
6. Alışdırma sisteminin quruluşunu və işini müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Transmissiyaların quruluşlarını, elementlərini, vəzifələrini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Transmissiyaların vəzifələrini və tiplərini sadalayır.
2. İlişmə muftalarının quruluşunu və işini müəyyən edir.
3. Ötürmələr qutusunun təsnifatını, quruluşunu və işini izah edir.
4. Kardan ötürməsinin təsnifatını, quruluşunu və işini təsvir edir.
5. Baş ötürmənin və diferensialın təsnifatını, quruluşunu və işini şərh edir.
6. Yarımxoxların təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və işini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Avtomobilin idarəetmə mexanizmlərinin quruluşlarını, elementlərini, vəzifələrini bilir .
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sükan idarəetmə intiqallarının təsnifatını, vəzifəsini, quruluşu və iş prinsipini təsvir edir.
2. Sükan mexanizminin təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və iş prinsipini izah edir.
3. Avtomobillərdə tormoz sisteminin təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və iş prinsipini şərh edir.
4. Duracaq tormozların təsnifatını, quruluşunu, vəzifəsini və işini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: Avtomobil kuzaları və kabinalarına dair ümumi məlumatları bilir və müəyyən bərkidilmə əməliyyatlarını həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yük avtomobillərinin banının təsnifatını, vəzifəsini, tiplərini və quruluşunu izah edir.
2. Yük avtomobillərinin kabinasının təsnifatını, vəzifəsini, tiplərini və quruluşunu təsvir edir.
3. Minik avtomobillərinin və avtobusların banlarının (kuza) təsnifatını, vəzifəsini və quruluşunu izah edir.
4. Oturacaqların quruluşunu, ayaqaltıların, kapotun və qanadların bərkidilməsi qaydalarını yerinə yetirir
5. Şinin çənbərə taxılmasını və çıxarılmasını həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 5: Avtomobilin hərəkət hissəsinin ümumi quruluşunu bilir və müəyyən

nasazlıqları aradan qaldırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobillərin çərçivələrinin quruluşunu və iş prinsipini təsvir edir.
2. Avtomobildə asqıların təsnifatını, vəzifəsini, quruluşunu və iş prinsipini izah edir.
3. Körpülərin təsnifatını (saxlayan, idarə olunan, aparən, kombine edilmiş), quruluşunu şərh edir.
4. Şin və təkərlərin təsnifatını izah edir.
5. Təkərlərdə baş verən mailliliyin yaranma səbəblərini və onların aradan qaldırılma qaydalarını müvafiq olaraq tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 6: Avtomobilin əlavə avadanlıqlarının ümumi quruluşunu bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Bölüşdürücü qutunun quruluşunun iş prinsipini və vəzifəsini müəyyən edir.
2. Hidravlik qaldırıcının iş prinsipini və vəzifəsini təsvir edir.
3. Avtomobilin bucurqad avadanlıqlarının quruluşunu və iş qaydasını izah edir.

Modulun adı: Avtomobil kuzovunun bərpa edilməsi
Modulun kodu: 10
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə avtomobil kuzovlarının təmir texnologiyasının xüsusiyyətlərini biləcək, təmirdə istifadə olunan avadanlıq və alətlərlə işləməyi və müxtəlif üsullarla zədələnmiş, deformasiyaya uğramış hissələri bərpa etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Çilingər işinin təşkil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarı
1. Pəstahlara səthində nişanlama aparır.
2. Metalların çapılma qaydasını tətbiq edir.
3. Metalların kəsilmə ardıcılığını yerinə yetirir.
4. Metallarda əymə və düzəltmə işlərini nümayiş etdirir.
5. Pərçimləmə ilə hissələri birləşdirir.
6. Metal üzərində lehirləmə işləri aparır.
Təlim nəticəsi 2: Avtomobil kuzovlarının təmir texnologiyasının xüsusiyyətlərini bilir

və iş prosesində tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kuzov təmirinin növlərini və proses ardıcılığını sadalayır.
2. Bərpa texnologiyasının ümumi tələblərini yerinə yetirir.
3. Əzilmiş kuzovların komponentlərini təmir edir.
4. Korroziyaya uğramış hissələri bərpa edir.
Təlim nəticəsi 3: Avtonəqliyyat vasitələrinin kuzovlarında yaranmış çəplik və deformasiyaları aradan qaldırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobil kuzovlarında yaranmış çəplik və deformasiyanın aradan qaldırılmasında hərəkətli güc quruluşlarını tətbiq edir.
2. Düzəldilməsi mümkün olmayan tam blokların və ya fraqmentlərin dəyişdirilməsi əməliyyatını həyata keçirir.
3. Təmir prosesində kuzov elementləri arasındakı araboşluqları nizamlayır.

Modulun adı: Avtomobil təmirində qaynaq işlərinin yerinə yetirilməsi
Modulun kodu: 11
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə qaynaq alətlərindən istifadə etməyi, müxtəlif mövqələrdə qaynaq işləri aparmağı, digər hissələri zədələmədən səyyar qaynaq avadanlıqlarından istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Təhlükəsizlik tədbirlərinə uyğun olaraq qaynaq üsulunun növlərini müəyyənləşdirməyi, iş prosesini planlaşdırmağı və qaynaq alətlərindən istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif qaynaq alətləri üçün sahə təhlükəsizliyi qaydalarını həyata keçirir.
2. Təmirə qaynaq üsulunun hansı növlərindən istifadə edəcəyini müəyyən edir.
3. Metal və ərintilərin qaynaq prosesini planlaşdırır.
4. Qaynaq alət və avadanlıqlarını idarə edir.
Təlim nəticəsi 2: Müxtəlif mövqələrdə əl ilə elektrik-qövs və avtomatik elektrik-qövs qaynaq rejimlərindən istifadə etməyi və qaz qaynaq texnologiyasını tətbiq etməyi

bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Tələb olunan texniki xüsusiyyətlərə uyğun olaraq əl ilə elektrik-qövs qaynaq rejimini tətbiq edir.
2. Avtomatik elektrik-qövs qaynağından istifadə edir.
3. Təsirli və təsirsiz qazlar mühitində qaynaq etməni nümayiş etdirir.
4. Qaz qaynağı aparatlarından istifadə edərək qaz-presləmə qaynaq texnologiyasını tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 3: Təhlükəsizlik qaydalarına uyğun olaraq səyyar qaynaq avadanlıqlarından və qaynaq birləşmələrinin növlərindən istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Səyyar qaynaq avadanlıqlarını kuzov elementlərinin təmirində tətbiq edir.
2. Qaynaq qövsünün qidalandırıcı mənbələrini işə qoşur.
3. Müxtəlif növ metal elektrod və qaynaq birləşmələrindən təmir prosesində istifadə edir.
4. Qaynaq tikişlərinin nöqsanlarını aradan qaldırır.

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi (iş yerində öyrənmə)
Modulun kodu: 12
İş yerində öyrənmənin ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə təhlükəsizlik qaydalarına uyğun kuzovlarda deformasiyaya uğramış və zədələnmiş hissələri müəyyənləşdirməyi, təmirə hazırlamağı, bərpa texnologiyasına uyğun olaraq təmir etməyi və müxtəlif mövqələrdə qaynaq işləri aparmağı bacaracaqdır.
Hüquqi şərtlər və müqavilə:
Təlim nəticəsi 1: İstehsalat təcrübəsinin keçirilməsi ilə bağlı iş yeri və təhlükəsizlik tədbirləri haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İş yerində və işlə bağlı təhlükəsizlik tədbirlərini izah edir.
2. İş zamanı istifadə edəcəyi xüsusi fərdi mühafizə geyimlərini və vasitələri nümayiş etdirir.
3. Təmirə gətirilmiş zədəli kuzovların qəbulunu sənədləşdirir.

Təlim nəticəsi 2: Təmir olunacaq kuzovlarda deformasiya və zədəli hissələri müəyyən etməklə təmirə hazırlamağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Avtomobilin istismar zədələrini müəyyənləşdirir.
2. Kuzovlardakı qəza tipli zədələri aşkar edir.
3. Korroziyaya uğramış hissələri qeydə alır.
4. Görəcəyi işlərlə bağlı istifadə ediləcək alət və avadanlıqları sazlayır.
Təlim nəticəsi 3: Avtomobillərin zədəli kuzovlarının bərpa texnologiyasını təmir zamanı tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kuzovlarda yaranmış deformasiya və çəpliyi dartqıların və hərəkətli güc qurğularının köməyi ilə aradan qaldırır.
2. Kuzov hissələrinin səthində yaranmış zədələri döymə - düzəltmə üsulu ilə bərpa edir.
3. Əziklik və şişkinlərin isitmə və zərbələrlə bərpasını həyata keçirir.
4. Mövcud həndəsi nəzarət sistemlərini tətbiq etməklə kuzovların ölçülərini bərpa edir.
5. Dartqıların və hərəkətli güc qurğularının köməyi ilə kuzovlarda deformasiya və çəplikləri aradan qaldırır.
Təlim nəticəsi 4: Kuzovların təmiri zamanı müxtəlif mövqələrdə əl ilə elektrik – qaz qaynaqlarından və ya maşınlardan istifadə edərək qaynaq işləri aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kuzov səthindən şişkinlikləri (batıqların) isitmə və sürətli soyutma metodu ilə aradan qaldırır.
2. Əzilmiş–qırılmış səthləri çökdürmə metodu ilə aradan qaldırır.
3. Düzəldilməsi mümkün olmayan tam blok və ya fraqmentləri qaynaqla kəsərək dəyişdirir

Modulun adı: İstehsalat təlimi
Modulun kodu:13
Modulun ümumi məqsədi : Bu modul tamamladıqda tələbə avtomobil müəssisələrində təhlükəsizlik- texnikasına əməl etməklə iş yerinin və işin tələblərinə uyğun istifadə olunacaq alət və avadanlıqların təhlükəsiz tətbiqini, avtomobil konstruksiyasında tətbiq olunan metal və qeyri metal ərintilərin xüsusiyyətlərini, çilingər işinin təşkilini, pərşimləmə lehirləmə işinin tətbiqini, avtomobil nəqliyyat vasitələrinin növünü, avtomobil mühərriklərini, transmisiyasını, şassisinə və kuzasına aid nasazlıqların təmir təşkili qaydalarını, avtomobilin kuzov, kabina və çərçivəsinin təmiri texnologiyasının xüsusiyyətlərini, təmirdə istifadə olunacaq qaynaq alətlərindən təhlükəsiz istifadə olunmasını bacaracaq.
Təlim nəticəsi 1: İş yerinin və işin tələblərinə uyğun olaraq istifadə olunacaq alət və avadanlıqların təhlükəsiz tətbiqini bilir və onları tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1.Əməyin təhlükəsizliyi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.
2.Xüsusi geym və fərdi mühafizə vasitələrindən edilməsinin vacib olduğunu izah edir.
3.Tələb olunan işə uyğun mexaniki və elektrik avadanlıqlarını müəyyən etməyi ,görüləcək işdə istifadə olunacaq alət və avadanlıqların istismara yararlığını yoxlamağı həyata keçirir.
Təlim nəticəsi 2: Avtomobil konstruksiyasında tətbiq olunan metal və qeyri metal ərintilərinin xassələrini, maşınqayırma çertyoju haqqında əsas yazı anlayışları bilir və onlardan istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Metal və qeyri metal ərintilərinin quruluşlarını şərh edir, metalların termik emal qaydalarını yerinə yetirir.
2. Kuzovdakı plastik kütlələri və onların əsas komponentlərini bərpa edir.
3. Çertyojların formatlarını, əsas yazı və çertyojların miqyaslarını, xətlərin növ- lərini sayır.
4.Yığım və işçi çertyojları hazırlayır
Təlim nəticəsi 3: Çilingər işinin təşkilini bilir və bu işi avtomobillərin təmirində tətbiq etməyi, metalların pərçimlənməsi, lehlənməsi qaydalarını bilir və hissələrin pərçimlə, lehirlə birləşdirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Pəstahların səthində nişanlama aparır, metalların çapılması qaydasını tətbiq edir.
2.Metalların kəsilmə ardıcılığını yerinə yetirir və metallarda əymə - düzəltmə işlərini nümayiş edir

3.Pərçimləmə ilə hissələri birləşdirir, metal üzərində lehmləmə işləri aparır
Təlim nəticəsi 4: Avtomobil nəqliyyat müəssisələrinin növlərini, avtomobillərin istismarı zamanı texniki vəziyyətlərindəki dəyişiklikləri, uzunömürlülüyyə təsir edən amilləri, texniki xidmət və təmirin təşkili qaydalarını bilir, tələbləri gözləməklə praktik tapşırıqları yerinə yetirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Yük və sərnişin avtonəqliyyat müəssisələrində avtomobillərə texniki xidmətin və təmirin təşkili qaydalarını sadalayır
2.Bu müəssisələrdə avtomobillərə, onların aqrekat və mexanizmlərinə göstərilən texniki xidmət işini izah edir.
3.İstismar prosesində avtomobilin texniki vəziyyətinin dəyişmə səbəbləri və onun uzunömürlülüyyə təsir edən amilləri sadalayır;
Təlim nəticəsi 5: Avtomobillərin, daxiliyanma mühərriklərin ümumi quruluşlarını, sistemlərini bilir və onlara dair praktiki tapşırıqları yerinə yetirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Avtomobilin ümumi quruluşunu şərh edir.
2.Mühərriklərin tiplərini və iş prinsiplərini izah edir
3. Mühərrikin mexanizmlərini və onlardakı nasazlıqları sadalayır;
4.Mühərrikin sistemlərinin quruluşlarını, vəzifələrini, nasazlıqlarını şərh edir
5.Avtomobilin elektrik sistemlərini sadalayır;
6.Elektrik təchizatı, işəsalma və alışdırma cihazlarının vəzifələrini şərh edir
7.Elektrik cihazlarındakı nasazlıqları müəyyən edir;
Təlim nəticəsi 6: Avtomobil şassisinin elementlərini tanıyır, onların quruluşlarını, iş prinsiplərini bilir və praktik tapşırıqları yerinə yetirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1.Avtomobil transmissiyasının vəzifəsini, tiplərini və elementlərini sadalayır.
2.Transmissiya elementlərinə texniki xidmətin növlərini tətbiq edir.
3.Avtomobillərin idarəetmə orqanlarını, onların elementlərini, işləmə qaydalarını izah edir
4.vtomobillərin çərçivələrinin quruluşlarını və iş prinsiplərini təsvir edir

Təlim nəticəsi 7: Təhlükəsizlik texnikası ilə bağlı qaydaları, kuzov, kabinə və çərçivələrin təmirində istifadə ediləcək alət və avadanlıqları bilir, onları iş prosesində tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İş yerində və işlə bağlı görülməli təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır;
2. Qaynaq işində yanğına qarşı və texniki təhlükəsizliyi tətbiq edir.
3. Tələb olunan işə uyğun mexaniki və elektrik avadanlıqlarını müəyyən edir;
4. Görülməli işdə istifadə olunacaq alət və avadanlıqların istismara yararlığını yoxlayır
Təlim nəticəsi 8: Avtonəqliyyat vasitələrinin konstruktiv quruluşları ilə tanışdır və bu konstruksiyalarda paylanan statik, dinamik qüvvələri təyin etməyi, təmirə qəbul olunmuş avto- nəqliyyat vasitələrinin kuzov, kabinə və çərçivələrindəki müxtəlif növ zədələnmələri müəyyən etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yük avtomobillərinin və avtobusların konstruksiyalarında statik və dinamik qüvvələrin köçürülmə paylarını aşkar edir.
2. Minik avtomobilləri kuzovlarının konstruktiv quruluşlarını və onlardakı statik, dinamik qüvvələrin köçürülmə paylarını nümayiş edir.
3. Avtomobilin istismar zədələrini müəyyənləşdirir
4. Kuzovlarda qəza tipli zədələri aşkar edir.
5. Deformasiyaya uğramış hissələri ayırır
Təlim nəticəsi 9: Avtonəqliyyat vasitələrində yaranmış çəprik və korreziyanın səbəblərini bilir, kuzov, kabinə və çərçivələrin həndəsi vəziyyətinə nəzarət edən mövcud nəzarət ölçü sistemlərini tanımağı və təmir prosesində onları tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kuzovların çəprik növlərini ayırır.
2. Korreziyaya uğramış hissələri müəyyən edir.
3. Mövcud həndəsi nəzarət sistemlərinin əhəmiyyətini və növlərini sadalayır.
4. Ölçmə əməliyyatlarının növlərini sadalayır.
5. Şablon və simmetriya prinsipli həndəsi nəzarət sistemlərindən istifadə edir.
6. Universal ölçmə sistemlərini tətbiq edir.
Təlim nəticəsi 10: Avtomobilin kuzov, kabinə və çərçivəsinin təmiri texnologiyasının xüsusiyyətlərini bilir, təmirə istifadə ediləcək qaynaq alətlərini tanıyır və onları tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Kuzov təmirinin növlərini və prosesin ardı – cıllığını sadalayır.
2. Bərpa texnologiyasının ümumi tələblərini yerinə yetirir.

3.Korreziyaya uğramış hissələri bərpa edir.
4.Əzilmiş kuzov komponentlərini təmir edir.
5.Bərpa texnologiyasında istifadə olunan alətləri şərh edir.
6.Təmirdə qaynaq üsulunun hansı növlərindən istifadə edəcəyini müəyyən edir.
7.Qaynaq alət və avadanlıqlarının xüsusiyyətlərini izah edir.
8.Qaynaq alət və avadanlıqlarını sadalayır
Təlim nəticəsi 11: Kuzovların təmiri prosesində kuzov komponentlərinin dəyişdirilmə qaydalarını bilir və təmir prosesi zamanı elementlər arasında yaranan araboşluqlarını nizamlamağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1.Qanadların dəyişdirilməsini həyata keçirir.
2.Qabaq lonjeronların dəyişdirilmə qaydasını nümayiş edir.
3.Avtomobil damının dəyişdirilmə qaydasını tətbiq edir.
4.Kandarların dəyişdirilmə üsulunu izah edir.
5.Mühərrik bölməsindəki yanlıqların və sipərin dəyişdirilmə qaydasını izah edir.
6.Qapı və qanadların nizamlanma qaydasını nümayiş edir.
7.Mühərrik və yük bölməsinin qapaqlarında nizamlama qaydasını izah edir.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrə sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
  - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
  - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabinetini olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrə mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrə sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsil müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərində seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.